

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอโนนสะอาด จังหวัดอุดรธานี
ข้อมูล ณ วันที่ ๔ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล นายศิริเทพ ศิริวรรณหอม

๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ ๒๘๐ หมู่ ๘ ตำบลบุ่งแก้ว อำเภอโนนสะอาด จังหวัดอุดรธานี
โทรศัพท์ ๐๘๓๖๘๙๕๓๖๕ Facebook Sirithep Siriwanhom Line ๐๘๓๖๘๙๕๓๖๕
เกิด พ.ศ. ๒๕๑๐ ปัจจุบันอายุ ๕๘ ปี

๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง

๕. ระดับการศึกษา มัธยมศึกษาตอนปลาย

สถาบันการศึกษา โรงเรียนอุดรพิทยานุกูล

คณะ/สาขาวิชา

๖. อาชีพปัจจุบัน

☒ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว

☐ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร

ระบุ.....

๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร ๖๐๐,๐๐๐ บาท/ปี

๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๗

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก มันสำปะหลัง

๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๒ แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

- มันสำปะหลัง
- ยางพารา

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๕ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

ฐานเรียนรู้ที่ ๑. เรื่องให้น้ำด้วยระบบน้ำหยดอัตโนมัติ นวัตกรรมการนำเทคโนโลยีการเกษตรมาปรับใช้

ฐานเรียนรู้ที่ ๒. เรื่องการจัดการดิน ปุ๋ย ได้แก่ การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ น้ำหมัก

ฐานเรียนรู้ที่ ๓. ด้านปศุสัตว์

ฐานเรียนรู้ที่ ๔. ด้านประมง

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน ๒ หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. การลดต้นทุนการผลิต ลดการใช้ปุ๋ยเคมี และสารเคมีโดยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์และสารชีวภัณฑ์
๒. การพัฒนาคุณภาพผลผลิต
๓. ความยั่งยืนในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม

๔.๒ สูตรบังคับ จำนวน ๒ หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. เกษตรผสมผสาน
๒. การจัดทำบัญชีครัวเรือน

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน ๒ หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. การบริหารจัดการพื้นที่ด้านการเกษตรเป็นเกษตรกรรมทางเลือก
๒. การให้น้ำพืชด้วยระบบน้ำหยดอัตโนมัติหลัก

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุนำจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

หลักสูตร ความยั่งยืนในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม

วัตถุประสงค์ คือการสร้างระบบการผลิตที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ โดยคำนึงถึงความต้องการของคนรุ่นปัจจุบันและคนรุ่นหลัง สามารถแบ่งออกเป็น ๓ ด้าน ได้แก่ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ และ ด้านสังคม พร้อมเนื้อหา

๑. ด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Sustainability)

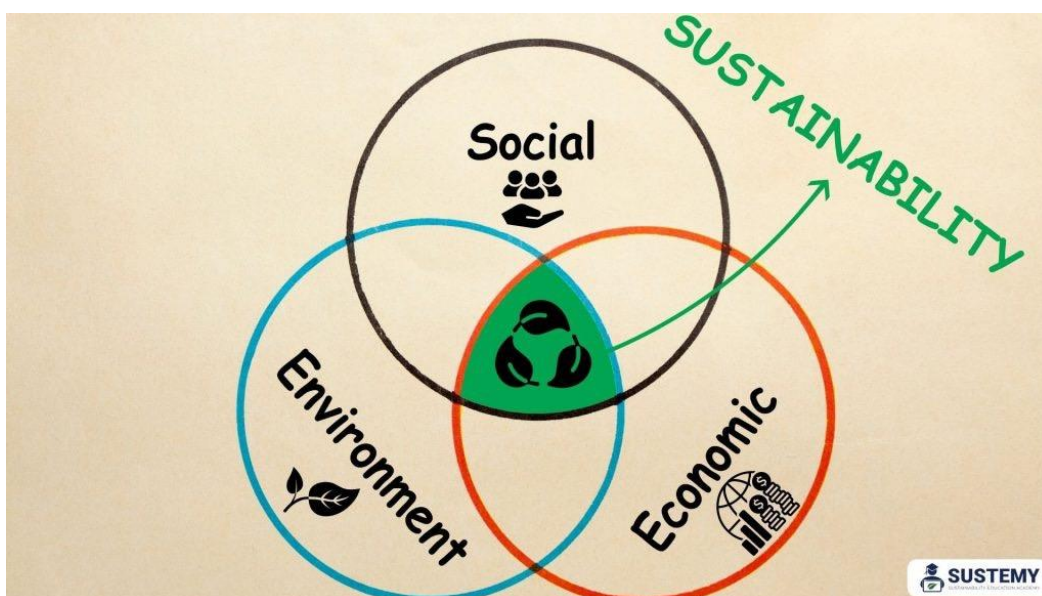
มุ่งเน้นการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการผลิตในระยะยาว ได้แก่ การอนุรักษ์ดินและน้ำลดการใช้สารเคมีที่เป็นอันตราย การส่งเสริมความหลากหลายทางชีวภาพสนับสนุนการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์หลายชนิดในพื้นที่เดียวกัน เพื่อสร้างสมดุลของระบบนิเวศ และการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก การใช้พลังงานทดแทนในฟาร์ม และการจัดการของเสียทางการเกษตรอย่างเหมาะสม

๒. ด้านเศรษฐกิจ (Economic Sustainability)

มุ่งเน้นการสร้างรายได้ที่มั่นคงและยั่งยืนให้กับเกษตรกร ได้แก่ การสร้างรายได้ที่มั่นคงสนับสนุนการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพและหลากหลาย เพื่อลดความเสี่ยงจากการพึ่งพาสินค้าชนิดเดียว การลดต้นทุนการผลิตส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและวิธีการที่ไม่ต้องพึ่งพาสารเคมีราคาแพง เช่น การทำปุ๋ยหมักจากวัสดุธรรมชาติ การเพิ่มมูลค่าสินค้าสนับสนุนการแปรรูปผลผลิตและการตลาดโดยตรง เพื่อให้เกษตรกรได้ผลตอบแทนที่เป็นธรรมมากขึ้น

๓. ด้านสังคม (Social Sustainability)

มุ่งเน้นการสร้างความเป็นธรรมและความเท่าเทียมในสังคมเกษตรกรรม ได้แก่ การสร้างความมั่นคงทางอาหารทำให้ชุมชนสามารถผลิตอาหารที่เพียงพอและปลอดภัยสำหรับบริโภคเองได้การยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกร ส่งเสริมการเข้าถึงความรู้ การศึกษา และสุขภาพที่ดี เพื่อให้เกษตรกรและครอบครัวมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น การสร้างความเข้มแข็งของชุมชนสนับสนุนการรวมกลุ่มของเกษตรกรเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ และร่วมกันแก้ปัญหา

จุดเรียนรู้การพัฒนาดิน

Soil Development Learning Center

การวิเคราะห์ดิน Soil Analysis

การปรับปรุงดิน Soil Improvement

โครงสร้างดิน Soil Structure

จุดเรียนรู้ระบบน้ำหยด

Learning point: Drip irrigation & Watering System

Categories of Plant ชนิดของพืช

Field Capacity ระดับความชื้นชลประทาน

Crop Water Requirement ความต้องการน้ำของพืช

Calculation of the Water Discharge Rate การคำนวณอัตราการปล่อยน้ำ

ตลาดนำการผลิต

Inclusive Innovation

ความต้องการของตลาด Market Demand

เพิ่มมูลค่าสินค้า Value Proposition

ส่งเสริมความยั่งยืน Promote Sustainability

REGENERATIVE PROJECT

KEEP SOIL COVERED ปลูกพืชคลุมดิน

MINIMIZE SOIL DISTURBANCE ลดการรบกวนดิน

MAXIMIZE CROP DIVERSITY ปลูกพืชหลากหลายชนิดในไร่เดียวกัน

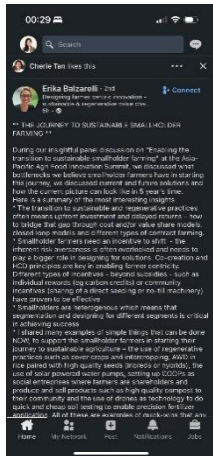
MAINTAIN LIVING ROOT YEAR ROUND รักษาให้มีชีวิตตลอดทั้งปี

INTEGRATE LIVESTOCK ปลูกพืชเลี้ยงปศุสัตว์ผสมผสาน

****ปรับตัวให้เข้ากับสภาพฝนแล้งน้ำท่วม****

****ดำเนินทุกกิจกรรมภายใต้แนวคิดคาร์บอนต่ำ****

หลักสูตรที่ใช้ถ่ายทอดความรู้ ศพก.หลัก

เข้าร่วมงานประชุมการเปลี่ยนแปลงไปสู่การทำเกษตรกรรมรายย่อยอย่างยั่งยืนที่ประเทศสิงคโปร์

เข้าร่วมโครงการ คาร์บอนเครดิตในมันสำปะหลัง ไทยวา V Green

ทำแปลงวิจัยการใช้ฟอสเฟตร่วมกับมหาวิทยาลัยขอนแก่นและประเทศสิงคโปร์

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

- บทบาทที่ได้รับเลือกตั้ง ตัวแทนสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรธานี อำเภอโนนสะอาด
- ประธานแปลงใหญ่มันสำปะหลังตำบลบึงแก้ว
- ประธานคณะกรรมการ ศพก. ระดับอำเภอ ,คณะกรรมการ ศพก. ระดับจังหวัด

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน

- สำนักงานเกษตรอำเภอโนนสะอาด
- สำนักงานประมงอำเภอโนนสะอาด
- สำนักงานปศุสัตว์อำเภอโนนสะอาด
- อปท.
- ภาคเอกชน
- สถานศึกษา

แผนพัฒนาศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอโนนสะอาด จังหวัดอุดรธานี

วัตถุประสงค์

เพื่อรวบรวมข้อมูลจาก "สภาพความเป็นจริง" ของแต่ละ ศพก. ซึ่งจะเป็นข้อมูลที่สำคัญในการนำมาวิเคราะห์และกำหนดทิศทางการกลยุทธ์ และโครงการต่างๆ ในแผนยุทธศาสตร์ และเพื่อให้สามารถจัดกลุ่ม ศพก. ได้ตามศักยภาพและความต้องการที่แท้จริง

๑. บทบาทหน้าที่ และการดำเนินงานภารกิจของ ศพก.

บทบาทหน้าที่ของ ศพก. ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) จัดตั้งขึ้นเพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรของชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาและสามารถตอบสนองความต้องการด้านการเกษตรของชุมชนได้อย่างแท้จริง เน้นการเรียนรู้จากเกษตรกรต้นแบบที่ประสบความสำเร็จในประเด็นการเพิ่มผลผลิต การลดต้นทุนการผลิต การพัฒนาคุณภาพและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการผลิต ตลอดจนยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องตลอดฤดูกาลผลิต มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเกษตรกรต้นแบบและเกษตรกรในพื้นที่หรือเกษตรกรที่สนใจ เพื่อให้เกษตรกรที่มาเรียนรู้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และเกิดจิตสำนึกในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ที่มีการใช้ปัจจัยการผลิตได้อย่างเหมาะสม และนำองค์ความรู้ที่ได้รับจาก ศพก. ไปประยุกต์ใช้เพื่อลดต้นทุนการผลิต เพิ่มปริมาณและคุณภาพของผลผลิต ผลผลิตสินค้าที่ค้ำึงถึงสภาพแวดล้อม และมีระบบการผลิตที่พึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน รวมทั้งยังเป็นจุดที่ให้บริการข้อมูลข่าวสารและบริการด้านการเกษตรต่าง ๆ กับเกษตรกร และใช้ ศพก. เป็นจุดนัดพบในการพบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรกับเกษตรกร และเกษตรกรกับเกษตรกรด้วยกันเอง

๒. สินค้าโดดเด่น (สินค้าเกษตรที่เป็นจุดเด่นของ ศพก. และชุมชนคืออะไร? ที่สามารถสร้างเศรษฐกิจให้กับชุมชนได้)

สินค้าเกษตรในพื้นที่อำเภอโนนสะอาดมีความหลากหลาย ที่สร้างมูลค่ากระตุ้นเศรษฐกิจในพื้นที่ ได้แก่ ถั่วเหลือง อ้อย ข้าว ฝรั่ง มะม่วง อินทผาลัม โกโก้ สมุนไพร ฯลฯ ซึ่งได้รับการรับรองการผลิตมาตรฐานสินค้าเกษตร (GAP)

๓. เทคโนโลยี นวัตกรรมที่ใช้ในการขับเคลื่อน ศพก.

การใช้เครื่องจักรกลการเกษตรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ดังนี้

- การใช้ดีปเปอร์ในการปรับโครงสร้างดิน ปรับปรุงบำรุงดินโดยใช้ปุ๋ยคอก ปอเทือง ไคโลไมท์
- การใช้เครื่องโรยปุ๋ยหรือโดรน ใช้เครื่องมือ และเครื่องใส่ปุ๋ยเคมี
- การให้ปุ๋ยและน้ำพืชมด้วยระบบน้ำหยดอัตโนมัติ

เพิ่มผลผลิตเกษตรน้ำหยดอัตโนมัติ แนวคิดการควบคุมการให้ปุ๋ย โดยให้ตามความต้องการของพืช ทำให้ผลผลิตมีการเจริญเติบโตอย่างสม่ำเสมอ ลดค่าใช้จ่ายด้านแรงงานในการกำจัดวัชพืช และคลุมฟางข้าวในแปลงสามารถรักษาความชื้นในดินและควบคุมวัชพืชนอกจากนี้ฟางข้าวย่อยสลายกลายเป็นปุ๋ยหมักเพิ่มผลผลิตให้สูง.

๔. ปัญหาหรืออุปสรรคของ ศพก. ที่พบ (ปัจจัยภายนอกที่ส่งผลกระทบและเป็นปัญหาต่อการดำเนินงานของ ศพก. ที่ไม่สามารถควบคุมได้คืออะไร? เช่น ปัญหาสินค้านำเข้า, ภัยธรรมชาติ, การเปลี่ยนแปลงของตลาด)

แหล่งเงินทุนในการดำเนินกิจกรรมภาคการเกษตร ระยะเวลาและข้อจำกัดในการหาแหล่งทุน ดำเนินงานใน ศพก. กำหนดระยะเวลาในการชำระให้สอดคล้องกับกิจกรรม ความผันผวนของราคาสินค้าเกษตร การประกันราคาสินค้าเกษตร สภาพอากาศแปรปรวน โรคพืชและแมลงศัตรูพืช วางแผนป้องกันตาม IPM สิ่งจำเป็นในการดำเนินงานไม่สามารถจัดซื้อได้ตามความต้องการของเจ้าของศูนย์ แก่ไร่ระเบียบให้สอดคล้องกับความต้องการของเจ้าของศูนย์ในการพัฒนา ศพก. สู่การเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สมบูรณ์

๕. จุดแข็งหรือความโดดเด่นของ ศพก. (สิ่งที่ ศพก. ของท่านทำได้ดีอยู่แล้วและโดดเด่นกว่าที่อื่นคืออะไร? (เช่น มีผู้นำที่เข้มแข็ง, มีเทคโนโลยีเป็นของตัวเอง, มีเครือข่ายที่เหนียวแน่น)

มีพื้นที่ของตัวเองที่สามารถเรียนรู้และลงมือปฏิบัติจริงได้ เกษตรกรต้นแบบมีความชำนาญในสาขาอาชีพที่ทำ เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรของชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาและสามารถตอบสนองความต้องการด้านการเกษตรของชุมชน สินค้าเด่นศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรได้แก่มันสำปะหลัง เป็นมันสำปะหลังโรงงานมีหลายสายพันธุ์ สายพันธุ์ที่โดดเด่นคือ มันสำปะหลังพันธุ์แวกซี่ เบอร์ ๖ มีลักษณะแป้ง(ข้าว)เหนียว (waxy starch) ซึ่งไม่มี amylose เป็นองค์ประกอบ สามารถนำไปใช้ในอุตสาหกรรมเฉพาะที่ต้องการแป้งเปียกที่มีความคงตัวสูง (High paste stability หรือ Low retrogradation) ซึ่งบริษัทไทวา จำกัด มหาชน ได้ส่งเสริมในการปลูกเพื่อนำไปแปรรูปอาหารได้หลายอย่าง เช่น เส้นบะหมี่ โยเกิร์ต ฯลฯ สามารถจำหน่ายในราคาที่สูง นอกจากนี้ยังส่งเสริมมันสำปะหลังสายพันธุ์อื่นประกอบกับการนำนวัตกรรมเทคโนโลยีการเกษตรมาปรับใช้ในพื้นที่และขยายผลไปยังสมาชิกแปลงใหญ่มันสำปะหลังเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง

๖. จุดอ่อนของ ศพก. (สิ่งที่เป็นปัญหาภายในที่ทำให้ ศพก. ยังพัฒนาได้ไม่เต็มศักยภาพคืออะไร? เช่น ขาดองค์ความรู้ด้านการตลาด, ขาดงบประมาณ, ขาดอุปกรณ์)

- การบริหารจัดการและบันทึกข้อมูลยังไม่เป็นระบบ เช่น การเก็บข้อมูลผลผลิต ต้นทุนการผลิต ข้อมูลรายรับ-รายจ่าย และกิจกรรมการเรียนรู้ในพื้นที่
- การสื่อสารประชาสัมพันธ์ของ ศพก. ยังไม่ทั่วถึงเกษตรกรบางส่วนไม่สามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อติดตามข่าวประชาสัมพันธ์
- ยังไม่มีแผนพัฒนาแบบบูรณาการระยะยาวทำให้การดำเนินงานบางช่วงขาดความต่อเนื่อง

๗. โอกาสของ ศพก. ที่จะนำสู่การพัฒนา (ปัจจัยภายนอกที่เอื้อต่อการพัฒนา ศพก. ของท่านคืออะไร? เช่น นโยบายภาครัฐ, กระแสสุขภาพ, มังานพืชสวนโลกในพื้นที่ใกล้เคียง)

เกษตรกรต้นแบบที่ประสบความสำเร็จในการทำการเกษตร มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตร มีองค์ความรู้ด้านการเกษตรและใฝ่รู้ รู้เท่าทันกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและมีความพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน ประกอบกับการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐและภาคเอกชน สามารถเชื่อมโยงการดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จตลอดจนการสร้างเครือข่ายศูนย์เรียนรู้ ให้เป็นแหล่งเรียนรู้กระจายทุกพื้นที่เพื่อความสะดวกของเกษตรกรที่เข้าไปศึกษาหาความรู้ เพื่อไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่ของตนเอง

๘. ภาพในอนาคต ๓ ปี อยากให้เป็นอย่างไร (เช่น เป็นศูนย์กลางการผลิตเมล็ดพันธุ์, เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร, เป็นผู้ประกอบการส่งออกสินค้า)

ทิศทางในอนาคต ศพก. มีการวางแผนดำเนินงานตาม BCG Model Bio Economy เช่น ใช้พันธุ์ดี/สร้างแบรนด์เป็นของตนเอง/ช่องทางการจำหน่ายผ่าน E-Commerce/ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมในการผลิต แหล่งผลิตท่อนพันธุ์ดี Circular Economy เช่น ทำปุ๋ยจากวัสดุเหลือใช้/ปรับปรุงบำรุงดิน/สร้างมูลค่าเพิ่มจากวัสดุเหลือใช้/Zero Waste โดยการนำเศษดินเศษมันสำปะหลังนำมาผลิตปุ๋ยหมัก ปุ๋ยอินทรีย์ Green Economy เช่น ลดการใช้สารเคมี การใช้ปุ๋ยอินทรีย์แทนปุ๋ยเคมี การกำจัดศัตรูพืชด้วยวิธีธรรมชาติ ไม่กระทบกับสิ่งแวดล้อมโดยเน้นการใช้ปุ๋ยอินทรีย์และการกำจัดศัตรูพืชด้วยวิธีธรรมชาติโดยใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา บิวเวอร์เรีย เมตตาไรเซียม

9. สิ่งที่ยากพัฒนา/ปรับเปลี่ยน

แนวทางการพัฒนาการปรับเปลี่ยนพื้นที่ไม่เหมาะสมเป็นการทำการเกษตรทางเลือก มีการบริหารจัดการพื้นที่ให้เกิดประสิทธิภาพและการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีการปลูกพืชโดยใช้ระบบน้ำหยดอัตโนมัติ ลดต้นทุนการผลิต ผลิตพืชปลอดภัยต่อผู้บริโภคและสิ่งแวดล้อม เป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับเกษตรกรที่สนใจและเป็นแปลงสาธิตการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตให้เป็นสินค้าหลัก และการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ยกระดับมาตรฐานสินค้าให้ได้มาตรฐาน GAP ทั้งแปลงสาธิตและแปลงเครือข่าย

10. ความเห็นเพิ่มเติมหรือข้อเสนอแนะ

ปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินงานในส่วน ศพก. ในสอดคล้องกับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลง

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำการเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำการเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำการเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

ด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่เริ่มเข้ามามีบทบาทมากขึ้น ส่งผลให้แรงงานในภาคการเกษตรหันสู่ภาคอุตสาหกรรม ปัญหาและข้อจำกัดจากการเกษตรแบบดั้งเดิม การเปลี่ยนแปลงของโลกและแรงผลักดันใหม่ๆ ปัจจัยเหล่านี้ที่เป็นแรงบันดาลใจให้เกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ จากการเกษตรแบบลองผิดลองถูก ไปสู่ "เกษตรแม่นยำ" (Precision Agriculture) หรือ "เกษตรอัจฉริยะ" (Smart Farming) ที่ใช้ข้อมูลและเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการตัดสินใจ ทำให้สามารถบริหารจัดการทรัพยากรได้อย่างคุ้มค่าที่สุด ลดความเสี่ยง และเพิ่มผลผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนในระยะยาว

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

ผลักดันให้เกิดการปรับเปลี่ยนการเกษตรแบบดั้งเดิมไปสู่การใช้หลักวิชาการและนวัตกรรม

- ความเสี่ยงและความไม่แน่นอนจากธรรมชาติ การเกษตรแบบดั้งเดิมพึ่งพาธรรมชาติเป็นหลัก ทำให้ต้องเผชิญกับความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติที่คาดเดาได้ยาก ไม่ว่าจะเป็น สภาพอากาศที่แปรปรวน ทั้งภัยแล้ง น้ำท่วม พายุ หรือโรคระบาดพืชและสัตว์ ทำให้ผลผลิตไม่แน่นอนและเกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจ เทคโนโลยีจึงเข้ามามีบทบาทสำคัญในการช่วย ลดความเสี่ยง
- ต้นทุนการผลิตสูงและประสิทธิภาพต่ำ การทำเกษตรแบบเดิมมักมี ต้นทุนสูง ทั้งค่าปุ๋ยเคมี ยาฆ่าแมลง และค่าแรงงานคน ในขณะที่ผลผลิตที่ได้อาจไม่คุ้มค่ากับการลงทุน เนื่องจากมีผลผลิตต่อไร่ต่ำและไม่มีมาตรฐาน ทำให้เกษตรกรมีรายได้น้อยและขาดทุน เทคโนโลยีจึงเข้ามาช่วย เพิ่มประสิทธิภาพ การผลิต เช่น การใช้ระบบให้น้ำอัตโนมัติ ทำให้ลดการใช้ทรัพยากรและลดต้นทุนแรงงาน
- ปัญหาสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิต การใช้สารเคมีในปริมาณมากส่งผลเสียต่อ สิ่งแวดล้อม เช่น ดินเสื่อมโทรม น้ำเป็นพิษ และยังส่งผลต่อสุขภาพของเกษตรกรโดยตรง รวมถึงความกังวลด้านความปลอดภัยของอาหาร ของผู้บริโภคที่เพิ่มขึ้น ทำให้เกิดแรงผลักดันให้ต้องหาทางออกที่ยั่งยืน การใช้หลักวิชาการและนวัตกรรม เช่น การเกษตรอินทรีย์ การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน หรือการใช้เทคโนโลยีชีวภาพ จึงเป็นทางเลือกที่ช่วยลดการใช้สารเคมีและสร้างผลผลิตที่ปลอดภัย
- การเปลี่ยนแปลงด้านสังคมและเศรษฐกิจ โครงสร้างประชากรในภาคเกษตรเปลี่ยนไป โดยส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ ในขณะที่คนรุ่นใหม่ไม่สนใจทำเกษตร เพราะมองว่าเป็นอาชีพที่เหนื่อยและมีรายได้ไม่แน่นอน แรงผลักดันนี้ทำให้นวัตกรรมเข้ามาช่วย ทนแรง และ เพิ่มความน่าสนใจ ให้กับอาชีพเกษตรกรรม นอกจากนี้ การแข่งขันในตลาดโลกที่สูงขึ้น และความต้องการของผู้บริโภคที่เปลี่ยนไปสู่สินค้าเกษตรที่มีคุณภาพและมีมาตรฐาน ยังเป็นปัจจัยสำคัญที่ผลักดันให้เกษตรกรต้องปรับตัวเพื่อความอยู่รอดในระยะยาว

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

การใช้ระบบให้น้ำอัตโนมัติ การใช้เครื่องจักรกลเพื่อพ่นปุ๋ยและยาอย่างแม่นยำ ทำให้ลดการใช้ทรัพยากรและลดต้นทุนแรงงาน

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

ใช้ข้อมูลและเทคโนโลยีเพื่อจัดการพื้นที่เพาะปลูกในแต่ละจุด โดยสำรวจและทำแผนที่แปลงเพาะปลูก พ่นปุ๋ย พ่นยา และตรวจสอบการเจริญเติบโตของพืช ระบบให้น้ำอัตโนมัติเพื่อส่งการให้น้ำในปริมาณที่เหมาะสม ช่วยประหยัดน้ำและลดการใช้แรงงาน

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

- การสำรวจสภาพดินตรวจสอบความอุดมสมบูรณ์ ค่าความเป็นกรด-ด่าง (pH) และธาตุอาหารในดิน
- การปรับปรุงดินปรับสภาพดินให้เหมาะสมกับชนิดพืชที่เลือกไว้ ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยขาว เพื่อปรับค่า pH ของดิน
- การเตรียมระบบน้ำวางแผนและติดตั้งระบบน้ำที่เหมาะสม ระบบน้ำหยดเพื่อให้พืชได้รับน้ำอย่างสม่ำเสมอและประหยัดน้ำ
- ปฏิบัติตามคำแนะนำทางวิชาการในการปลูก ระยะห่างระหว่างต้นที่เหมาะสม เพื่อให้ต้นพืชเจริญเติบโตได้เต็มที่
- การจัดการธาตุอาหารใส่ปุ๋ยตามความต้องการของพืชในแต่ละช่วงอายุ โดยยึดหลัก "ใส่ตามค่าวิเคราะห์ดินและตามระยะการเจริญเติบโตของพืช"

- การจัดการศัตรูพืชใช้วิธีป้องกันและกำจัดศัตรูพืชแบบผสมผสาน (IPM) เช่น การใช้ชีวภัณฑ์ การปล่อยศัตรูธรรมชาติ หรือการใช้สารเคมีในปริมาณที่เหมาะสมที่สุด
- การเก็บเกี่ยว เก็บเกี่ยวในเวลาที่เหมาะสม เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพสูงสุด และมีเทคนิคในการเก็บเกี่ยวที่ถูกต้องเพื่อไม่ให้ผลผลิตช้ำหรือเสียหาย
- การบันทึกข้อมูลการเพาะปลูกและผลผลิตเพื่อนำมาวิเคราะห์และปรับปรุง การทำเกษตรในรอบต่อไปให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติมเพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๓.....ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑) ...มันสำปะหลัง..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๕๐.....(ไร่-งาน-วา)

๑.๒) ...ยางพารา..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๓๕.....(ไร่-งาน-วา)

๑.๓) ...ไผ่..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๓.....(ไร่-งาน-วา)

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑)จำนวน.....(หน่วย.....)

๒.๒)จำนวน.....(หน่วย.....)

๒.๓)จำนวน.....(หน่วย.....)

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๑.....ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑) ...วัว.....จำนวน.....๑๖.....(ตัว)

๓.๒)จำนวน.....(ตัว)

๓.๓)จำนวน.....(ตัว)

๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....ชนิด ประกอบด้วย

๔.๑)จำนวน.....(หน่วย.....)

๔.๒)จำนวน.....(หน่วย.....)

๔.๓)จำนวน.....(หน่วย.....)

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า.....๒.....มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑) ...มันสำปะหลัง..... เป็นเงิน.....๑.๖๒..... กก./บาท/ไร่

๑.๒) ...ยางพารา (ยางเปิดกรี๊ด)..... เป็นเงิน.....๕,๖๐๐..... บาท/ไร่

รวมต้นทุนการผลิตบาท/ไร่

รายได้บาท/ไร่

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....-.....

เฉลี่ยรายได้วันละ.....-.....บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....-.....

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ.....-.....บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ...ยางพารา.....

เฉลี่ยรายได้เดือนละ....๓๐,๐๐๐..บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ...มันสำปะหลัง ยางพารา.....

เฉลี่ยรายได้ปีละ....๖๐๐,๐๐๐..บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

- เป็นรายได้ของครัวเรือน สร้างงานให้กับแรงงานในชุมชน

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

- ความสำคัญในการสร้างแหล่งน้ำและบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ทำการเกษตรประหยัดน้ำ
- ปรับปรุงและบำรุงดิน
- รักษาสิ่งแวดล้อมทางบก น้ำ อากาศ ในฟาร์มเน้นรักษาระบบนิเวศ สิ่งตามมา เกิดการพึ่งพา เกื้อกูลกันเกิดแหล่งอาหารที่สมบูรณ์หน้าฝน เห็ดป่าขึ้น

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

- ลดการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชโดยหันมาใช้สารสกัดจากธรรมชาติทดแทนการใช้สารเคมี การใช้สารชีวภัณฑ์ น้ำส้มควันไม้ ในการควบคุมป้องกันกำจัดศัตรูพืชใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยอินทรีย์ ในการปรับปรุงบำรุงดิน โดยใช้วัสดุต่างๆ เช่น มูลสัตว์ ฟาง และแกลบ ปุ๋ยคอกต้นไม้ ไม้ใช้สอย ลดการใช้สารเคมี เพื่อรักษาระบบนิเวศ

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

- การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลังโดยใช้เครื่องจักรกลการเกษตร
- การให้น้ำและปุ๋ยด้วยระบบน้ำหยดอัตโนมัติ
- การลดต้นทุนการผลิต ลดการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมี ปรับเปลี่ยนใช้สารชีวภัณฑ์
- การเลี้ยงปลาสลิด

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติต่ออย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

- การสร้างโอกาสทางการเกษตร

WAXY CASSAVA
(มันสำปะหลัง แวกซี)

THAI WAH VIETNAM COMPANY LIMITED

- แจกต้นพันธุ์ ฟรี
- ประกันราคาซื้อขั้นต่ำ 4 บาท
- บวกเพิ่มเปอร์เซ็นต์แปงเปอร์เซ็นต์: 30 ส.ด.
- ส่งเสริมระบบน้ำในแปลง ฟรี
- ส่งเสริมการปรับปรุงดินในแปลงปลูก
- อายุเก็บเกี่ยวสั้น 8 เดือน

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่

๔.๑.๗ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

- มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตรเหมาะสมที่จะเป็นวิทยากรเกษตร
- เป็นเกษตรกรรุ่นใหม่จังหวัดอุดรธานี
- ผลิตปุ๋ยชีวภาพ ปุ๋ยหมัก สารชีวภัณฑ์เพื่อใช้เองและแจกจ่ายให้กับเกษตรกร
- ส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่มั่นคงสำปหลังตั้งแต่ปี ๒๕๖๐ – ถึงปัจจุบัน
- ศพก.ได้น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้พื้นที่ ๑๒๐ ไร่ เป็นศูนย์เรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ให้เกษตรกร เข้ามาเรียนรู้ จัดสรรพื้นที่ตามหลักเกษตรทฤษฎีใหม่ เน้นแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร พื้นที่ปลูกพืชเลี้ยงสัตว์สร้างแหล่งอาหารในครัวเรือน
- ปี ๒๕๕๖ ได้มีโอกาสถ่ายทอดรายการได้รับพระบารมีตอน “เกษตรพอเพียง พลิกชีวิตสร้างสุข ที่โนนสะอาด” ออกอากาศทาง ภท.๕ เดือนสิงหาคม ๒๕๕๖ สร้างจิตสำนึกให้พี่น้องเกษตรกรรักในอาชีพเกษตรกรภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกรน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้ในพื้นที่ของตนเอง หากเกิดภาวะวิกฤตเหมือนในเหตุการณ์ปัจจุบันนี้จะสามารถพึ่งพาตนเองได้ และศูนย์ศพก.ได้เป็นแบบอย่างให้กับเกษตรกร สร้างความรัก ความสามัคคี และเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้การระดมความคิดเห็น เพื่อพัฒนาศักยภาพด้านการเกษตรเพื่อเกิดความยั่งยืน
- การจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ฯ เกิดการพัฒนาทั้งเกษตรกรต้นแบบและเกษตรกรเครือข่าย สามารถสร้างวิทยากรประจำศูนย์เรียนรู้และเกิดการเป็นผู้นำในการพัฒนาภาคการเกษตรในท้องที่ สิ่งที่เห็นเป็นรูปธรรมเกิดเครือข่ายและเกิดการเชื่อมโยงการผลิตและการตลาด มีการผลิตพืชที่หลากหลายทั้งพืชเศรษฐกิจและพืชอาหาร เกิดการสร้างแหล่งอาหารในชุมชน มีการรวมกลุ่มพัฒนาเป็นเกษตรแปลงใหญ่ ปัจจุบันมีแปลงใหญ่ จำนวน ๕ แปลง รวมกลุ่มกัน ผลิตและจำหน่ายช่วยกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นตลอดจน ภาครัฐ ภาคเอกชนเข้ามาส่งเสริมกิจกรรมให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น เกษตรกรมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ปัจจุบันเกษตรกรต้นแบบเป็นตัวแทนสภาเกษตรกรระดับอำเภอ นำปัญหาและข้อคิดเห็นของเกษตรกร เพื่อนำไปสู่การพัฒนาภาคการเกษตรต่อไป

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน

- ความภาคภูมิใจในการเป็นศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) คือการได้เป็นส่วนสำคัญในการ สร้างการเปลี่ยนแปลงที่ยั่งยืน ให้กับชุมชนและภาคเกษตรกรรม ซึ่งเป็นความภูมิใจที่ได้เห็นผลลัพธ์จากการทุ่มเทและการทำงานร่วมกันอย่างเป็นรูปธรรม

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

- เป็นคณะกรรมการ อชก.ระดับอำเภอ
- เป็นประธานคณะทำงานขับเคลื่อน ศพก.ระดับอำเภอ
- เป็นเกษตรกรต้นแบบสาขาพืชไร่
- เป็นตัวแทนเกษตรกรจากสำนักงานปฎิรูปที่ดิน สปก.
- เป็นอาสาสมัครเศรษฐกิจการเกษตร

- เป็นอาสาสมัครจากสำนักงานสถิติ
 - มีส่วนร่วมในการจัดทำประชาคมหมู่บ้านเมื่อจัดทำแผนชุมชน
 - การมีส่วนร่วมในการสืบสานประเพณีต่างๆ
 - เป็นศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอโนนสะอาด
- ๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม
- เข้าร่วมกิจกรรมโครงการพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่
 - เป็นศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรเกษตรกรเข้ามาเรียนรู้และปฏิบัติ
 - เป็นวิทยากรในท้องถิ่นและให้กับหน่วยงานราชการ

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

- ความท้าทายรวมถึงโอกาสในอาชีพที่ทำ แรงบันดาลใจในตัวเองเกี่ยวกับการครอบครองที่ดินมรดก ถ้าไม่ทำอะไรปล่อยทิ้งหรือปล่อยเช่า รายได้ที่เข้ามามันไม่เพียงพอตัวแล้วตัวเองรวมถึงครอบครัว มุ่งเน้นเพื่อพัฒนาปรับเปลี่ยนรูปแบบการเกษตรแบบดั้งเดิมให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งและยั่งยืน

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

- เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอโนนสะอาด
- ผู้นำชุมชน
- เกษตรกรต้นแบบ
- เครือข่าย ศพก. อำเภอโนนสะอาด

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

- กระบวนการถอดบทเรียน (After Action Review - AAR) ที่ช่วยให้ทีมถอดบทเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ที่ผ่านมา ทั้งจากความสำเร็จและความล้มเหลว เพื่อนำมาปรับปรุงการทำงานในอนาคตให้ดีขึ้น เรียนรู้จากเหตุการณ์เกิดขึ้นจริง
- เครื่องมือที่ใช้ในการถอดบทเรียน
 - กระดานและปากกา (Whiteboard & Markers): ใช้สำหรับจดบันทึกประเด็นสำคัญ หรือวาดแผนผังเพื่อช่วยให้เห็นภาพรวม
 - แผ่นกระดาษโน้ต (Sticky Notes): ให้ผู้เข้าร่วมเขียนความคิดเห็นของตนเองลงบนกระดาษแล้วนำมาติดบนกระดาน ทำให้ทุกคนมีส่วนร่วมและไม่ถูกจำกัดความคิด
 - การอภิปรายกลุ่ม (Group Discussion): เป็นวิธีการหลักในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
 - การลงคะแนนเสียง (Voting): ใช้ในกรณีที่มีหลายประเด็นที่ต้องสรุป เพื่อหาข้อสรุปที่สำคัญที่สุด
 - แผนผังสาเหตุและผล (Cause and Effect Diagram): หรือที่เรียกว่า แผนภูมิก้างปลา (Fishbone Diagram) ใช้เพื่อวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาอย่างเป็นระบบ
 - การระดมสมอง (Brainstorming): ใช้เพื่อหาแนวทางแก้ไขหรือข้อเสนอแนะใหม่ ๆ ในขั้นตอนสุดท้าย

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

- การถอดบทเรียนอาจเป็นเพียงแค่พิธีการ เมื่อสรุปบทเรียนแล้วแต่ไม่มีการนำข้อเสนอแนะที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไขขาดการนำไปปฏิบัติการทำงานในครั้งต่อไปอย่างจริงจัง ทำให้ไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น
- เมื่อได้ข้อสรุปแล้วกำหนดแผนการนำไปปฏิบัติที่ชัดเจน ควรมีการมอบหมายผู้รับผิดชอบและกำหนดกรอบเวลาที่ชัดเจนในการนำบทเรียนที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไข และควรมีการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง

*****หมายเหตุ** ๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ

๒. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของ ศพก.

ภาคผนวก

ที่ตั้ง ศพก.หลัก อำเภอโนนสะอาด

จัดทำโดย สำนักงานเกษตรอำเภอโนนสะอาด จังหวัดอุดรธานี

แผนที่ เครือข่าย ศพก. อำเภอโนนสะอาด
จำนวน ๓๓ เครือข่าย